

Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu'nun 'Felek'in Felsefesi' Adlı Kitap İçin Yazdığı Eleştiriyeye Doç. Dr. Ömer Faruk Erdoğan'ın Cevabı

Ömer Faruk Erdoğan <https://orcid.org/0000-0003-4131-3532>
omerfaruk.erdogan@dpu.edu.tr

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
İslam Felsefesi Anabilim Dalı, Kütahya, Türkiye

Öz

Günümüz Türk akademisinde kitap değerlendirmeleri önemli bir yere sahip olmaya başladı. Yazarların eleştiri veya takdirlerinin eserin niteliğine göre şekillendiği bu tarz yazılarda tarafsız olabilmek oldukça mühim bir mevzudur. Yakın bir süreçte Oku Okut Yayınları tarafından açık erişimle okuyucuya sunulan Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu'nun yazarı olduğu "Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?" adındaki eser, kitap değerlendirmelerinde yol gösterici bir rol üstleneceğini vaat etmektedir. Bu konudaki değerlendirme ilim camiasının takdirine bırakılmakla beraber bu yazı, bahsi geçen kitabın niteliğini ele almaktan ziyade 2. Bölümünün (Örnek Değerlendirme Yazıları) 3. Başlığında (Ömer Faruk Erdoğan. *Felek'in Felsefesi*) şahsıma ve eserlerime yapılan eleştirileri değerlendirecektir.

Anahtar kelimeler

Kitap Değerlendirmesi, Türk Akademisi, Muammer İskenderoğlu, Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır, Ömer Faruk Erdoğan

Atıf Bilgisi

Erdoğan, Ömer Faruk. "Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu'nun 'Felek'in Felsefesi' Adlı Kitap İçin Yazdığı Eleştiriyeye Doç. Dr. Ömer Faruk Erdoğan'ın Cevabı". *Eskiyeeni* 50 (Eylül 2023), 925-931. <https://doi.org/10.37697/eskiyeeni.1369325>

Geliş Tarihi	29 Eylül 2023
Kabul Tarihi	30 Eylül 2023
Yayın Tarihi	30 Eylül 2023
Değerlendirme	Editör Değerlendirmesi
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanır. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.tr

A Response by Assoc. Prof. Ömer Faruk Erdoğan to Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu's Critical Review of the Book The Philosophy of the Celestial

Ömer Faruk Erdoğan <https://orcid.org/0000-0003-4131-3532>
omerfaruk.erdogan@dpu.edu.tr

Kütahya Dumlupınar University, Faculty of Islamic Science,
Department of Islamic Philosophy, Kütahya, Turkey

Abstract

Book reviews have gained significant importance in contemporary Turkish academia. It is important to be impartial in such articles, where the criticism or appreciation of the authors is shaped according to the quality of the work. Recently, the open-access book titled “How to Write a Book Review”, authored by Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu that has been released by Oku Okut Publications promises to serve as a guiding tool for book reviews. While leaving the overall evaluation of this book to the academic community, this essay will focus on analyzing the criticisms directed towards me and my works in the third heading (Ömer Faruk Erdoğan. The Philosophy of the Celestial) of the second chapter (Sample Review Articles) rather than discussing the quality of the book in question.

Keywords

Book Review, Turkish Academy, Muammer İskenderoğlu, How to Write a Book Review, Ömer Faruk Erdoğan.

Citation

Erdoğan, Ömer Faruk. “A Response by Assoc. Prof. Ömer Faruk Erdoğan to Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu's Critical Review of the Book The Philosophy of the Celestial”. *Eskiyeni* 50 (September 2023), 925-931. <https://doi.org/10.37697/eskiyeni.1369325>

Date of submission	29 September 2023
Date of acceptance	30 September 2023
Date of publication	30 September 2023
Review	Editorial
Copyright & License	Author(s) publishing with the journal retain(s) the copyright to their work licensed under the CCBY-NC 4.0 . https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

Yakın zamanda yayınlanan bir kitap benim özellikle dikkatimi çekti. "Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?" adında Oku Okut Yayınlarından 2023 yılında açık erişimle yayınlanan Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu'na ait kitabın 2. Bölümünün (Örnek Değerlendirme Yazıları) 3. Başlığı (Ömer Faruk Erdoğan *Felek'in Felsefesi*), 37 ila 42. Sayfaları arası kitabımın ve diğer bazı çalışmalarımın değerlendirmesine ayrılmıştır.

"Niteliğin önemsenmeyip niceliğin yüceltilmesi, bunun doğal sonucu olarak emek gerektiren akademik çalışmalar yerine yüzeysel çalışmalar ve popüler faaliyetlere değer verilmesi, Batı üniversitelerinin büyük çoğunluğunun yarım asırdan fazla bir süredir temel politikası olduğu söylenebilir. Lindsay Waters *Akademik Düşmanları* adlı eserinde üniversite yöneticilerinin terfi standartlarını yükselttikleri zaman üniversitelerin itibarını yükselteceklerine inanıp sonuçta akademik çalışmaların içini nasıl boşalttıklarının hikâyesini anlatır.¹ Batı üniversitelerinin yaşadığı bu süreci şimdilerde Türk üniversitelerinin yaşadığını söyleyebiliriz. Bu yazımda bu sürecin bir örneği olarak bir üniversite mensubunun çalışmalarını ele alacağım. Yayıncı piyasasında akademik çalışma nasıl yapılacağına dair bolca eser bulunduğundan, burada daha çok yazarın yayınları özelinde akademik çalışmanın nasıl yapılması gerektiğini örneklemeye çalışacağım."²

Bölüme yukarıdaki paragrafla Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu, ne yapacağını sınırlarını çizmiş olmasına rağmen bölüm başlığı ile uygunsuz bir içerik oluşturacağını işaretlerini göstererek yazısına başlamaktadır. Şahsımı Türk Üniversitelerinin içeriğini boşaltan yazılara imza atan bir akademisyen olarak tanıtan yazar, yazısına eleştiri yapacağı eserlerden ilki olan (yazıda kitabın tam adı verilmemiştir) "Felek'in Felsefesi Kabul ve Ret Cihetinden Tartışmalar"³ adlı çalışmanın içeriğinden bahsederek devam etmektedir. Kiritize ettiği eserde bölümlendirmelerin yapısal olarak isabetli olup olmadığından bahsetmeyip kitabın genel değerlendirmesine geçen İskenderoğlu, konuyu anlamadığını ve alıntılarla meseleleri geçiştirdiğini iddia etmektedir. Bunları yaparken de kes-kopyala-yapıştır tekniğini kullandığını, metinleri alıntılarken tahrif ettiğini, bazı metinleri kendi ifadelerim imiş gibi değiştirdiğini iddia etmekte ve bunları delillendirmek için kitap içerisinde örnekler vermektedir.⁴

Sayın İskenderoğlu; "Diğer taraftan Erdoğan s. 301'de Şenol Korkut, 'Meşşâî Geleneğinin Kurucu Filozofu Fârâbî', s. 144'ten birkaç tahrifle doğrudan alıntılardığı metni⁵ sanki kendi ifadeleri imiş gibi veriyor ve s. 143-144 diye atıf gösteriyor."⁶ iddiasında bulunmaktadır. Şayet böyle bir durumu suistimal etmek için kullansaydım zaten dipnot vererek Şenol Korkut ve eserini zikretmeyi lüzumlu görmez ve böylece akademik anlamda bir ah-laksızlığa bulaşmış olurum. İlgili alıntının anlam içeriği aynı kalmakla alıntı üzerinde (İskenderoğlu'nun koyu punto ile belirttiği) değişiklik ve kısaltmaları yapmış olmam,

¹ Lindsay Waters, *Akademik Düşmanları* (İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2009).

² Muammer İskenderoğlu, *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?* (Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023), 37.

³ Ömer Faruk Erdoğan, *Felek'in Felsefesi Kabul ve Ret Cihetinden Tartışmalar* (Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2019).

⁴ Bk. İskenderoğlu, *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?*, 37-38.

⁵ Bk. Şenol Korkut, "Meşşâî Geleneğinin Kurucu Filozofu: Fârâbî", *İslâm Felsefesi ve Tarihi I*, ed. Bayram Ali Çetin-kaya (Ankara: Grafiker Yayınları, 2012), 1/144.

⁶ Bk. İskenderoğlu, *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?*, 38.

metnin anlam içeriğinde en küçük bir değişim ve dönüşüm oluşturmamıştır.⁷ Takdir okuyucuya aittir. Sayın İskenderoğlu, eleştirilerine yanlış sayfayı atıf göstermem, tahrifte bulunmam, ikincil kaynak kullanmam, dipnotlarda gereksiz uzatmalara sebebiyet veren açıklamalara yer vermem gibi iddialarla devam etmektedir.⁸

"Felek'in Felsefesi Kabul ve Ret Cihetinden Tartışmalar" adlı kitabım ile ilgili değerlendirmesini bitiren İskenderoğlu, şahsımın diğer bazı eserlerinden örnekler vererek tahribata devam ettiğimi iddia etmektedir. Örnek Değerlendirme Yazılarının 3. Başlığı "Ömer Faruk Erdoğan *Felek'in Felsefesi*" şeklinde olmasına rağmen sayın İskenderoğlu, şahsıma ait diğer bazı çalışmalarını da bu başlık içerisinde eleştirmeye devam etmiş, başlığın konu bağlamının dışında değerlendirmeler yapmıştır. İskenderoğlu, etik açıdan sorun teşkil eden bu yöntemi bil hakika kitabında yer verdiği diğer çalışmalarda izlememiştir. Dolayısıyla bu başlık sadece bir kitap eleştirisinin ötesine geçerek şahsımın, doçentliğimin ve yayınlarımlarımın eleştirildiği bir bölüme dönüştürülmüştür.

Kitap dışı değerlendirmelerin içerisinde en dikkat çekicisi "Osmanlı'da Kelâm-Felsefe ilişkisi ve Tehâfüt Geleneği"⁹ adlı yayıma yapmış olduğu eleştiridir.

"Osmanlı'yı sadece bir asker devlet olarak düşünmek büyük bir haksızlık olacaktır. Yıkılışının bile yüzyılları aldığı bir imparatorluğun, her alanda güçlü bir medeniyet kurmuş olduğunu kabul etmek ulaşılabilecek yegâne sonuçtur."¹⁰ ifadesi yazarın akademik zihniyetini göstermesi açısından dikkat çekicidir."

İskenderoğlu'nun ilgili alıntındaki **yegâne** ifadesini kullanmamı akademik zihniyetimin göstergesi sayması şaşılacak ve aynı zamanda vuzuha kavuşturulması gereken bir durumdur. İlgili ifadenin makalemde doğru kullanılmadığı inkâr edilemez bir durum olmakla birlikte İskenderoğlu'nun da değindiği gibi "akademik çalışmalarda yegâne sonuç olmaz, muhtemel sonuçlardan tercih edilen sonuç olabilir ve bu sonuç da gerekçelendirilerek sunulabilir." ifadesine hak vermemek mümkün değildir. Buradaki kullanım herhangi bir makaleyi yazarken karşılaşılabilecek bir mantık hatasıdır. Makale hakemleri ve dergi editörleri zaten bu tarz yanlışlıkları düzeltmek, yazarı olumlu yönde geliştirmek için vardır. İlgili çalışmanın giriş kısmına bakılacak olursa **yegâne** ifadesinin maksadını aşan bir vurgu olduğu kabul edilse bile bu maksadın İslam coğrafyasının savaş üzerine geliştiği ve yayıldığı düşüncesine bir reddiye olduğu görülecektir.

"Bir medeniyet tasavvuru, içerisinde felsefi düşünce sistemi olmadan inşa edilemez. Tarih yazıcılığının ve anlatımının, savaşların ve fetih politikalarının egemenliği üzerine geliştiğine şahit olduğumuz bu süreçte; bilim, kültür ve medeniyet üzerine söylenecek çok az şey olduğunu zannetmek büyük bir yanlıdır. Bu yanlılığın sahiplerinin, Hz. Peygamber dönemini dahi sadece savaşlara hapsedilmiş bir asr-ı saadet olarak takdim etmesi, bu sorunsalın ne kadar ciddi olduğunu gözler önüne sermektedir. İslâm'la tanışma sürecinden sonraki Türk devletleri çok yönlü gelişim politikaları izleyerek, sadece bir egemenlik devleti olarak kalmamışlar, aynı zamanda bir medeniyetin temellerini de atmışlardır. Türk-İslâm medeniyeti başlığında özetlenebilecek bu tarihsel vâkıânın en önemli ve en son

⁷ Bk. İskenderoğlu, *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?*, 38.

⁸ Bk. İskenderoğlu, *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?*, 39.

⁹ Ömer Faruk Erdoğan, "Osmanlı'da Kelâm-Felsefe ilişkisi ve Tehâfüt Geleneği", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 14/28 (2016), 273-326.

¹⁰ Erdoğan, "Osmanlı'da Kelâm-Felsefe ilişkisi ve Tehâfüt Geleneği", 273.

temsilcisi kuşkusuz Osmanlı Devleti'dir. Osmanlı'yı sadece bir asker devleti olarak düşünmek büyük haksızlık olacaktır. Yıkılışının bile yüzyılları aldığı bir imparatorluğun, her alanda güçlü bir medeniyet kurmuş olduğunu kabul etmek ulaşılabilecek yegâne sonuçtur."¹¹

"Yegâne" ifadesinin yanlış kullanımı üzerinden benim akademik zihniyetimi belirlemek, 59 sayfalık bir çalışmanın çöp olduğunu ima etmek, kes-kopyala-yapıştır ile üretilen emeksiz bir çalışma olduğu ve bütün bir çalışmanın aynı akademik zihniyet üzerinden yazıldığı izlenimini vermek ne kadar hakperest bir yaklaşımdır? Yanlıştan hâli hiçbir çalışma olmamasına rağmen bu çalışmaların ve yine bu çalışmaları yapan akademisyenlerin Türk Üniversitelerinin en büyük nitelik sorununa sebep olduğuna yönelik imalar ne kadar hakperesttir?

Bazı alıntılardaki sayfa hataları, şahsıma ait yorumlamalardaki hatalar, elbette kabuldür ve bu yanlışlıklar her akademik çalışmada olduğu gibi benim çalışmalarım da mevcuttur. Bunları kasıtlı yaptığım gibi bir algı oluşturan sayın İskenderoğlu, bu tarz hataları akademik niteliğin düşmesinin **yegâne** sorumlusu yapmaktadır.

İskenderoğlu yine yazısının devamında benzer ithamlarda bulunarak sonuç bölümüne ulaşmaktadır.

"Sonuç olarak denebilir ki, yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi, Türk üniversiteleri atama ve yükseltme kriterlerini niceliksel olarak yükseltmekle yayınların niteliğinde büyük bir düşüşe vesile olmuştur. Artık üniversite mensupları için senelerce emek verip kalıcı bir eser ortaya koymak yerine, seri üretimle akademik teşvik listesinin baş sıralarında yer almak en büyük gaye oluvermiştir. Bu amaçla üretilen yayınların ise akademik dünyaya hiçbir katkısının olmadığını söylemeye gerek yoktur."¹²

Burada da yazısı boyunca hedef gösterdiği şahsım ve çalışmalarımın sebep olduğu sonuca değinen sayın İskenderoğlu, yaptığı genelleme ile Türk akademi camiasının nitelikli eser üretmediğini, çalışmaların emeksiz ve seri üretim olduğunu vurgulayarak şahsıma ait çalışmaların niteliğine ve seri üretimliğine yaptığı vurguyu tekrar pekiştirmektedir.

Bütün bunlarla beraber sayın İskenderoğlu, "Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?" kitabının 2. Bölümünde (Örnek Değerlendirme Yazıları) yer verdiği yazılardan sadece iki tanesine ağır eleştiriler getirmiştir. Diğer yazıları olması gerektiği gibi değerlendirmiş, çalışmaların olumlu ve olumsuz yönlerini uygun bir dille ifade etmiştir. 2. Bölümün ikinci başlığındaki (İlhan Kutluer. İslam Felsefesi Tarihinde Ahlak İlminin Teşekkülü. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 1989) yazısını ve yine aynı bölümün 3. Başlığında yer alan (Ömer Faruk Erdoğan *Felek'in Felsefesi*) yazısını değerlendirirken farklı bir tavır takınmıştır. Ayrıca İskenderoğlu kitabında bir üst bakış oluşturmaya çalışmış, bunu da bahsi geçen iki yazıyı merkeze alarak yapmak istemiştir. Kendisini ve kendi belirlediği bir düşünme şeklini elit olarak kabul etmiş ve kitapta da adeta neyin nasıl yapılacağına kendisi tarafından belirleneceği izlenimi oluşturmuştur. Bunu anlayabilmek için kitabın içeriğine bakılabileceği gibi kaynakçası da bize bunun belirtilebilirliğini vermektedir. 76 sayfadan oluşan kitabın kaynakçasında (69-76 arası) kendisine ait

¹¹ Ömer Faruk Erdoğan, "Osmanlı'da Kelâm-Felsefe İlişkisi ve Tehâfüt Geleneği", *Talid Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 14/28 (2016), 273.

¹² Bk. İskenderoğlu, *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?*, 41-42.

birçok esere atıf yapan İskenderoğlu, (70-75) kendisinin bu alandaki otorite olduğuna yönelik bir izlenim oluşturmaktadır.

İskenderoğlu'nun ilgili yazısına yazdığımız cevabın bir boyutu yukarıda ele aldığımız eleştirel sürecin tutarlılığı üzerineydi. Buradan itibaren ifade edeceklerim ise bu yazının kaleme alınmadan önceki mazisi hakkındadır. İlgili yazı ilk olarak İskenderoğlu'nun <https://www.academia.edu/> adresinde kendisi tarafından metne dökülmüştür. Sayın İskenderoğlu benim doçentlik sürecimde ÜAK tarafından jüri üyesi olarak görevlendirilmiştir. Çalışmalarımı okumuş olması ve bunlar üzerinden değerlendirme yapması jüri görevlendirmesi ile ilgilidir. "Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?" eserindeki şahsımla ilgili bölüm büyük oranda Üniversiteler Arası Kurul'a (ÜAK) sunduğu jüri raporundan oluşmaktadır. Sayın İskenderoğlu bu raporla birlikte şahsımı ÜAK Etik Kurulu'na sevk etmiş, çalışmalarda "çarpıtma" (6 temel etik ihlalden üçüncü sıradaki) yaptığımı iddia etmiştir. Etik Kurul toplantı yapmış ve jüri üyesi Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu'nun raporunda belirttiği iddiaların etik ihlal oluşturmadığına karar vermiş ve Sayın İskenderoğlu'nu jüri üyeliğinden çıkartıp yedek jürinin raporunu değerlendirmeye almıştır. Etik Kurul bundan dolayı benden savunma dahi istememiştir. Jürimde yer alan diğer beş üye bazı eleştiriler getirmekle beraber olumlu rapor yazmışlardır. Şu ana kadar bilimsel etik olarak değerlendirdiğimiz bu sürecin etik olmayan muhtemel (ve aynı zamanda yegâne olmayan) sonuçlarından birisi ise şudur: Sayın İskenderoğlu sadece doçent adayı ile paylaşılan bir raporu bir yayına dönüştürmüş ve şahsımı Türk akademisinin kötü örneği olarak göstermiştir.

İskenderoğlu'nun eleştirilerinin odağına yerleştirdiği husus, Türk üniversitelerinin akademik seviyesini düşüren, niteliği düşünülmeksizin niceliğine bakılarak kes-kopyala-yapıştır tekniği ile emek harcanmaksızın seri üretim şeklinde çıkartılan yayınların türetildiği iddiasıdır. Bunu yaparken malum olduğu üzere "bir üniversite mensubu" ifadesiyle şahsımı, tam ismim ve bazı eserlerimle beraber zikretmiştir. Şu soruları sorarak bu bölüme noktayı koymak istiyorum: İskenderoğlu'nun doçentlik jüri raporundan ürettiği ve büyük bölümü kes-kopyala-yapıştır tekniği ile oluşturulan kitabının 2. bölümün 3. Başlığında yer alan (Ömer Faruk Erdoğan *Felek'in Felsefesi*) adlı yazı Türk üniversitelerin akademik seviyesini ne ölçüde yükseltecektir? Sayın İskenderoğlu'nun özgeçmişinde 35 kitap/kitap bölümü, 82 makale/kitap kritiği, 5 tam metin bildiri vb. çalışmalar bulunmaktadır. Oldukça kaliteli, önemli ve nitelikli olduğunu düşündüğüm ve bir kısmını okuyup inceleyerek bu kanaate ulaştığım bahsi geçen yayınların görünür de bir nicelik sorunu da oluşturduğu aşikâr iken Türk üniversitelerinin kalitesinin düşüşünü, İskenderoğlu'nun iddiasındaki gibi, ben ve benim gibi üniversite mensuplarımızın, niteliği boş niceliği çok yayın yapmasına bağlamak ne kadar tutarlı bir yaklaşımdır?

Sonuç olarak, eleştiri düzeyi yüksek, etik sınırları hiçe sayan ve yer yer üstü örtük hakaretler barındıran bu kitabın ilgili bölümünde, bahse konu olan çalışmalarımın ne kadar niteliksiz olduğuna yönelik ithamlarda bulunulmuştur. Yazar, sadece değerlendirmesini yapacağını iddia ettiği eseri değerlendirmemiş, bu çalışmaya ilaveten şahsıma ait diğer bazı çalışmalarımı da yazısına dahil edip tamamının çöp olduğunu ima etmiştir. Bu tarz çalışmaların akademik teşvik için yazıldığını, bilimsel hiçbir değer taşımadığını, kes-kopyala-yapıştır tekniğiyle hızlı üretim fabrikasyon çalışmalar olduğunu söylemiş; tikel

bir örnek olmak kaydıyla şahsımı hedef göstererek büyük bir camiyayı zan altında bırakmıştır. İçeriklerde tahrifatlar yaptığımı, metinleri çarpıttığımı vb. ithamlarda bulunarak bunları tikel örnekler üzerinden bina etmiş ve çalışmalarımın tamamını nitelikten uzak kılmıştır.

Cevap niteliğindeki olması haliyle nihayete erdireceğim bu metin, (sözde kes-kop-yala-yapıştır tekniğini kullanarak) yaklaşık üç yıldır üzerinde emek harcadığım (sözde nitelsiz) yeni kitabımın yazımına ara vermeme vesile olduğu için maalesef hızlı ve aceleci bir tavırla yazılmıştır. Bu metindeki bütün (sözde) çarpıtmalar, metin içi tahrifler, dipnotlardaki hatalar, Türk üniversitelerinin kalitesini düşüren, Türk akademisinin geleceğini tehlikeye atan bütün ifadeler şahsıma aittir. Buradaki ironiyi daha nitelikli çalışmalar yaparak Türk akademisinin niteliğini yükseltmenin hepimizin görevi olduğunu vurgulamak için yaptığımı belirterek enerjimizi felsefeyi sevdirmeye, nitelikli öğrenci yetiştirmeye harcamamız gerektiğini düşünüyorum. Birbirimizi eleştirmek en doğal hakkımızdır. Bu süreç zaten bilimsel çalışmalarımızın değerlendirme sürecinde editörler, hakemler tarafından yapılıyor. Yayınlanan çalışmalar meslektaşlarımız ve genel okuyucu kitleleri tarafından hem eleştiriliyor hem de takdir ediliyor. Bu sürecin hiçbir noktasında şahsa hakaret olmamalı, genellemelerle isim verilerek birileri hedef gösterilmemeli, kişi değil çalışmalar edebince felsefenin diline yakışır tarzda eleştirmeli ve yine edebince takdir edilmelidir.

Kaynakça | References

- Erdoğan, Ömer Faruk. *Felek'in Felsefesi Kabul ve Ret Cihetinden Tartışmalar*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2019.
- Erdoğan, Ömer Faruk. "Osmanlı'da Kelâm-Felsefe ilişkisi ve Tehâfüt Geleneği". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 14/28 (2016), 273-326.
- İskenderoğlu, Muammer. *Kitap Değerlendirmesi Nasıl Yazılır?*. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. <https://doi.org/10.55709/okuokutpress.42>
- Korkut, Şenol. "Meşşâî Geleneğin Kurucu Filozofu: Fârâbî". *İslâm Felsefesi ve Tarihi I*. ed. Bayram Ali Çetinkaya. 1/124-175. Ankara: Grafiker Yayınları, 2012.
- Waters, Lindsay. *Akademik Düşmanları*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2009.